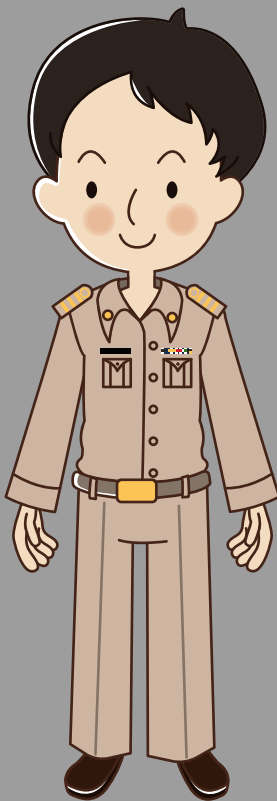

การประเมินความเสี่ยง เพื่อป้องกันการทุจริต

- ✓ รู้ก่อนเกิดเหตุ
ยับยั้งก่อนเสียหาย
- ✓ ลดอุปสรรค เพิ่มความโปร่งใส
การบริหารภาครัฐ

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดความแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีพบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายเกิดขึ้น จะเกิดความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันการทุจริตล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด เทศบาลตำบลปากน้ำหลังสวน เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการ ขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็น เครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนหลักธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตของรัฐ ตามคำสั่งรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันการทุจริตและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นไม่ให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิ ชอบได้ ในการนี้

เทศบาลตำบลปากน้ำหลังสวน จึงจัดทำการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน ประกอบด้วย ผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ เหตุการณ์ความเสี่ยงและ ระดับความเสี่ยง ตลอดจนมาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

หน่วยตรวจสอบภายใน
เทศบาลตำบลปากน้ำหลังสวน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. ความเป็นมาและความสำคัญ	๑
๒. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง	๒
๓. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๒
๔. การวิเคราะห์การบริหารจัดการความเสี่ยง	๒
๕. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๖. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๗. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
๘. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	๕
๘.๑ การระบุความเสี่ยง	๖
๘.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๖
๘.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๗
๘.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	๗
๘.๕ แผนบริหารความเสี่ยง	๘
๙. แนวทางการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	๙

**การประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและ
การใช้ทรัพย์สินราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
เทศบาลตำบลปากน้ำหลังสวน**

๑ . บทนา

ความเป็นมาและความสำคัญ

ด้วยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International - T) เผยแพร่ดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันในภาครัฐทั่วโลก (Corruption Perception Index - CPI) ประจำปี ๒๐๒๐/๒๕๖๓ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๔ ผลปรากฏว่าประเทศไทยได้ ๓๖ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน ทำให้ได้ลำดับที่ ๑๐๔ ของโลก จากจำนวน ๑๘๐ ประเทศ ซึ่งให้เห็นว่าการทุจริตในประเทศไทยมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ ภาพลักษณ์และดัชนีความเชื่อมั่นต่อต่างชาติที่มีต่อประเทศไทย

รัฐบาลจึงกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ได้กำหนดยุทธศาสตร์สำคัญในการป้องกันการทุจริต โดยมีเป้าหมายให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมของบุคลากรภาครัฐ รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและละอายต่อการทุจริต ประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ ซึ่งยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก เป็นการมุ่งเน้นการพัฒนา กลไกและกระบวนการงานด้านการป้องกันการทุจริตของประเทศไทยให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อลดโอกาสการทุจริตหรือทำให้การทุจริตเกิดยากขึ้นหรือไม่เกิดขึ้น

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จึงกำหนดให้ส่วนราชการทุกภาคส่วนเข้ารับการประเมินระดับคุณธรรมและความ โปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) โดยกำหนด คะแนนตัวชี้วัดไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕ คะแนน เพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นว่าเป็น หน่วยงานที่ปฏิบัติ ราชการอย่างซื่อสัตย์สุจริต จากยุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังกล่าวมี เป้าประสงค์ สำคัญเพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม ปลอดจากการทุจริต และคำนึงถึงบทบาท ของทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือในการป้องกัน ฝักระวังต่อต้าน และปราบปรามการทุจริต ทุกรูปแบบอย่างเข้มแข็งเพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีมาตรฐานความโปร่งใส เทียบเท่าสากล

เทศบาลตำบลปากน้ำหลังสวน จึงได้จัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขึ้นเพื่อกำหนดเป็นมาตรการสำคัญในการป้องกันการทุจริตและการบริหารงาน ที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ใช้เป็นกลไกในการดำเนินงาน การกำกับติดตาม และการประเมินผลด้านการป้องกันการทุจริตในประเด็น ๑) การใช้ดุลพินิจ ๒) การจัดซื้อจัดจ้าง และ ๓) ผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ส่วนรวม เป็นการดำเนินงานที่เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการ ดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ (Integrity and Transparency Assessment ITA) ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่จะช่วยสนับสนุนต่อการยกระดับค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index CPI) ของประเทศไทยให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กร ได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายใน ที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต ให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือ ในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือ หากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยง ก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้ และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือ แรงกดดัน หรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุม ภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยม การทุจริต (Fraud Triangle)

๒. หลักการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สิน ราชการฯ

๒.๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์หาโอกาสความเป็นไปได้ที่ระบบการบริหาร ปักจาย และการควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นมูลเหตุของปัญหาและความผิดพลาดที่จะทำให้เกิด ความเสียหายจากการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กรซึ่งเราสามารถแบ่งความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจได้ ประเภท คือ ความเสี่ยงทั่วไปของการดำเนินธุรกิจกับความเสี่ยงเฉพาะของการดำเนินธุรกิจ

๒.๑.๑ ความเสี่ยงทั่วไปของทุกองค์กร

ความเสี่ยงทั่วไปของการดำเนินการขององค์กร คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการ ปฏิบัติงานทั่วไป แบ่งออกเป็น ๔ ประเภทดังนี้

ประเภทที่ ๑ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ นโยบาย และแผนกลยุทธ์ขององค์กร รวมไปถึง การตัดสินใจด้านการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อทิศทางการดำเนินงาน ในทางที่เป็น อุปสรรคต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ส่งผลให้การดำเนินงานไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตาม แผน ยุทธศาสตร์ได้ เช่น ความเสี่ยงจากการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ความเสี่ยงด้าน ภาพลักษณ์ขององค์กร ความเสี่ยงด้านการตอบสนองความต้องการของผู้บริการ

ประเภทที่ ๒ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operation Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในกระบวนการทำงานตามแผนยุทธศาสตร์และส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ตัวอย่างเช่น การขาดความร่วมมือจากฝ่ายงานที่เกี่ยวข้อง การวางแผนขั้นตอนการดำเนินงานที่ไม่เหมาะสม การขาดระบบบริหาร ติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ การขาดบุคลากรเฉพาะทางเฉพาะสาขาและมีทักษะที่เหมาะสม การขาดเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นและประสิทธิภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานให้ลุล่วง การขาดข้อมูลสนับสนุนบริหารจัดการ ความผิดพลาดจากการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร อุบัติเหตุ ความไม่สะดวกและความไม่ปลอดภัย ในการดำเนินงานการปฏิบัติงานผิดพลาด ล่าช้า การขาดบรรษัทภิบาลในการดำเนินงาน การดำเนินงานที่ไม่ โปร่งใส การทุจริตของพนักงานในองค์กร เป็นต้น

ประเภทที่ ๓ ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) คือ ความเสี่ยงจากการ บริหารเงินงบประมาณเงินสดในมือ ที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เช่น ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์ ผิดประเภท หรือ มูลค่าสูงเกินจริง ทำให้โครงการดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการต่อเนื่องหรือไม่สำเร็จลุล่วงภายใต้เงื่อนไขที่ กำหนด ตัวอย่างเช่น แผนการลงทุน แผนงบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ ไม่มีความชัดเจน ไม่มีความ ละเอียดพอที่จะนำไปใช้ในการพยากรณ์ด้านการเงินได้ การตั้งวงเงินงบประมาณไว้ต่ำกว่าที่ควรเป็น การ เพิ่มขึ้นของราคาเครื่องมือวัสดุ การจัดสรรงบประมาณ เครื่องมือ ทรัพยากรที่จำเป็นอย่างไม่เหมาะสม การไม่ มีแหล่งรายได้ใหม่ เป็นต้น

ประเภทที่ ๔ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Risk) คือ ความเสี่ยงจากการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ตัวอย่างเช่น การที่คู่สัญญา ไม่ดำเนินการให้เสร็จครบถ้วนตาม กำหนดสัญญา กระบวนการดำเนินงานไม่เป็นไปตามข้อบังคับ ข้อตกลง บุคลากร คู่สัญญา หรือผู้กำกับดูแลไม่ ยอมรับต่อกฎระเบียบที่เปลี่ยนแปลงใหม่ ความสับสนในการปฏิบัติตามระเบียบที่จะบังคับใช้ เนื่องจากมี แนวนโยบาย หรือเพิ่มเติมหลายฉบับที่อ้างถึงและบังคับใช้ในกรณีหนึ่ง ๆ การตีความระเบียบและมาตรฐานที่ แตกต่างหรือมีความเห็นคลาดเคลื่อน เป็นต้น

๒.๑.๒ ความเสี่ยงเฉพาะแต่ละองค์กร

ความเสี่ยงที่จำแนกเฉพาะแต่ละองค์กร ที่มีความสอดคล้องของลักษณะการดำเนินกิจกรรมแต่ละประเภท ตัวอย่างเช่น หน่วยงานของรัฐ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ใช้อำนาจทางปกครองจึงทำให้ หน่วยงานของรัฐมีความจำเป็นต้องมีการใช้บังคับใช้กฎหมายอย่างตรงไปตรงมา จึงทำให้เกิดความเสี่ยงว่าการ บังคับใช้กฎหมายนั้น เป็นบังคับโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หากการบังคับใช้กฎหมายไม่ชอบด้วยกฎหมาย ย่อมทำให้ความเสียหายกระจ่ายเป็นวงกว้างมากกว่าหน่วยงานของเอกชน กล่าวคือ นอกจากหน่วยงานภายใน รัฐจะได้รับ ความเสียหายแล้ว ยังทำให้ความเสียหายเกิดขึ้นกับประชาชนภายนอกด้วย ดังนั้นความเสี่ยงที่เกิด จากการใช้ดุลพินิจอันเป็นเหตุให้เกิดความไม่โปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ ด้วยเหตุอันเนื่องมาจากผลประโยชน์ ทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมจนนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชัน

๒.๒ กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการฯเป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง และดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยงโดยกำหนด เกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านการใช้ดุลพินิจ การจัดซื้อจัดจ้าง และผล

ประโยชน์ทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ได้แก่ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Lile lihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพ เนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนา ที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ (คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า ๖๐)
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง (คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๖๑-๗๐)
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง (คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๗๑-๘๐)
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง (คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๘๑-๙๐)
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก (คะแนนเฉลี่ยมากกว่า ๙๐)

อ้างอิงคะแนนจากการสำรวจในคะแนนเฉลี่ยของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ โดยอ้างอิงจากเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน การรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภายใน (Intertity and Transparency Assessment : ITA) ในหัวข้อ 1๑๐ , 1๑๑ , 1๑๙ , 1๒๐ และ 1๒๑

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ถูกลงโทษวินัยร้ายแรง
๔	สูง	ถูกลงโทษวินัยไม่ร้ายแรง
๓	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการทำงานไม่เหมาะสม
๒	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๑	น้อยกว่า	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบางครั้ง

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบ ที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	๑๕ - ๒๕
๒	ความเสี่ยงระดับสูง	๙ - ๑๔
๓	ความเสี่ยงระดับสูงปานกลาง	๔ - ๘
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ	๑ - ๓

๓. วิเคราะห์ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดจากการ จัดซื้อ จัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการของเทศบาลตำบลปากน้ำหลังสวนได้นำเอาความเสี่ยงด้านต่าง ๆ มา ดำเนินการวิเคราะห์ตามระดับความเสี่ยง โดยวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบปัจจัยเสี่ยงประกอบด้วยความเสี่ยง ดังต่อไปนี้

๑. ความเสี่ยงด้านการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบ เพื่อความโปร่งใสใน การจัดซื้อจัดจ้าง

๒. ความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการราย ใดรายหนึ่ง

๓. ความเสี่ยงด้านการเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตามตามระเบียบ

๔. ความเสี่ยงด้านการนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัว หรือนำไปให้กลุ่มหรือ พวกพ้อง

๕. ความเสี่ยงด้านการขอยืมทรัพย์สินทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติไม่เป็นไป ตามระเบียบ

เมื่อพิจารณาโอกาสในการเกิดเหตุการณ์และความรุนแรงของผลกระทบของแต่ละความเสี่ยง แล้ว จึงนำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่เกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยง หรือ การกิจของเทศบาลตำบลปากน้ำหลังสวน ก่อให้เกิดความเสี่ยงในระดับใดในตารางความเสี่ยง ซึ่งจะ ทำให้ ทราบ ว่าความเสี่ยงใดมีความเสี่ยงสูงสุดที่จะต้องบริหารจัดการก่อน

ลำดับ	ความเสี่ยงในการทุจริต	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความ เสี่ยง	ลำดับความเสี่ยง
๑	การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้ เป็นไปตามระเบียบ เพื่อความ โปร่งใสและลดความเสี่ยงต่อการ ทุจริต	๒	๔	๘	ความเสี่ยงระดับ ปานกลาง
๒	การขอยืมทรัพย์สินทางราชการไป ใช้ในการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติไม่ เป็นไปตามระเบียบ	๒	๔	๘	ความเสี่ยงระดับ ปานกลาง
๓	การจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	๑	๕	๕	ความเสี่ยงระดับ ปานกลาง
๔	การเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่ เป็นไปตามระเบียบ	๑	๕	๕	ความเสี่ยงระดับ ปานกลาง
๕	การนำทรัพย์สินของทางราชการ ไปเป็นของส่วนตัว หรือนำไปให้ กลุ่มหรือพวกพ้อง	๑	๕	๕	ความเสี่ยงระดับ ปานกลาง

๔.ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยง

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง	จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบ เพื่อความโปร่งใสและลดความเสี่ยงต่อการทุจริต	ลำดับที่ ๑ (ปานกลาง = ๘ คะแนน)
การขอยืมทรัพย์สินทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ	ลำดับที่ ๒ (ปานกลาง = ๘ คะแนน)
การจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	ลำดับที่ ๓ (ปานกลาง = ๕ คะแนน)
การเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตามระเบียบ	ลำดับที่ ๔ (ปานกลาง = ๕ คะแนน)
การนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัว หรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง	ลำดับที่ ๕ (ปานกลาง = ๕ คะแนน)

จากตารางวิเคราะห์ความเสี่ยงสามารถจำแนกระดับความเสี่ยงออกเป็น ๒ ระดับ คือ ปานกลางค่อนข้างสูง กับปานกลางปกติ โดยสามารถสรุปข้อมูลวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ อาจเกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการฯ เทศบาลตำบลปากน้ำหลังสวนประจำปี ๒๕๖๕ ได้ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	มาตรการที่กำหนด	ความเสี่ยงในการทุจริต
ระดับปานกลางค่อนข้างสูง (๘ คะแนน)	จำเป็นต้องมีมาตรการลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงเพื่อลดระดับความเสี่ยง	๑.การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบเพื่อความโปร่งใสและลดความเสี่ยงต่อการทุจริต
		๒.การขอยืมทรัพย์สินทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ
ระดับปานกลาง (๕ คะแนน)	ยอมรับความเสี่ยงและมีมาตรการควบคุม เพื่อรักษาระดับความเสี่ยง	๓.การจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบเพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง
		๔.การเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตามระเบียบ
		๕.การนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัวหรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง

โดยปกติระดับความเสี่ยงในระดับปานกลาง จะอยู่ในช่วงคะแนนระหว่าง ๔ - ๘ คะแนน แม้ว่าระดับความเสี่ยงของเทศบาลตำบลปากน้ำหลังสวนจะอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด แต่อาจแบ่ง พิจารณาได้เป็น ๒ ส่วน คือความเสี่ยงระดับปานกลาง (๘ คะแนน) และ ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ คะแนน) เพราะความเสี่ยงระดับปานกลาง (๘ คะแนน) อยู่ในระดับที่มีโอกาสที่สามารถเพิ่มระดับความ เสี่ยงสูงได้ หากไม่มีมาตรการลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อย่างเร่งด่วน สำหรับความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ คะแนน) อยู่ในระดับการเฝ้าระวังเพื่อรักษาระดับของโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง นอกจากความรุนแรงของ ความเสี่ยงในการทุจริตดังกล่าวต่างเป็นความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อเทศบาลตำบลปากน้ำหลังสวนในระดับมี ผลกระทบสูงมาก

๕. แผนบริหารจัดการความเสี่ยง

ความเสี่ยงในการทุจริต	โอกาสและผลกระทบ			มาตรการจัดการความเสี่ยง
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	
๑. การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบ เพื่อความโปร่งใสและลดความเสี่ยงต่อการทุจริต	๒	๔	๘	๑.ปฏิบัติ ควบคุม กำกับติดตาม ดูแลกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เป็นฉบับปัจจุบัน ๒. จัดหา ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้างเข้ารับการฝึกอบรม
๒.การขอใช้ทรัพย์สินทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ	๒	๔	๘	๑.ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากร ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และขั้นตอนของการใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่างเคร่งครัด ๒.ควบคุม ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากร ปฏิบัติตามคู่มือการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
๓.การจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	๑	๕	๕	๑.ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากร ปฏิบัติตามคู่มือการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ๒.ควบคุม กำกับ ดูแลให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ๓.ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้ครอบคลุมและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น เพื่อร่วมสร้างแนวทางและมาตรการในการดำเนินการสร้างจิตสำนึกให้ข้าราชการและบุคลากรรังเกียจการทุจริตทุกรูปแบบ

ความเสี่ยงในการทุจริต	โอกาสและผลกระทบ			มาตรการจัดการความเสี่ยง
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	
๔. การเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตามระเบียบ	๑	๕	๕	๑. ควบคุม กำกับติดตาม ดูแล ป้องกัน ปรามปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้ครอบคลุมและทั่วถึง สร้างมาตรการใน การดำเนินการสร้างจิตสำนึก ๒. จัดทำ ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ด้านกฎหมาย รับผิดชอบตรวจสอบการเบิกจ่ายเงิน
๕.การนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัว หรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง	๑	๕	๕	๑.ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการและ บุคลากร ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และ ขั้นตอนของการยืมใช้ทรัพย์สินของทาง ราชการอย่างเคร่งครัด ๒.ควบคุม ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากร ปฏิบัติตามคู่มือการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อน ๓.เผยแพร่ให้ความรู้แก่ข้าราชการและ บุคลากรเกี่ยวกับการกระทำและพฤติกรรม ที่เป็นความผิดทางวินัยของข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง รวมถึงบุคลากรทาง การศึกษา

๖. สรุปผลและแนวทางการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการ

เทศบาลตำบลปากน้ำหลังสวน แบ่งพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพฤติมิชอบ ได้ดังนี้

๑. พฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพฤติมิชอบ จากกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ได้แก่ ความเสี่ยงด้านการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบเพื่อความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง และ ความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง

๒. พฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพฤติมิชอบ จากกระบวนการยืมใช้ทรัพย์สินราชการ ได้แก่ ความเสี่ยงด้านการเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตามระเบียบ ความเสี่ยงด้านการนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัวหรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง และความเสี่ยงด้านการขอยืมทรัพย์สินทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ

จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงของพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพหุมิติชอบ เทศบาลตำบลปากน้ำหลังสวน มีระดับความเสี่ยงที่ได้รับอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากโอกาสความเสี่ยงที่บุคลากรในสังกัดเทศบาลตำบลปากน้ำหลังสวนจะมีพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพหุมิติชอบ อยู่ในเกณฑ์ น้อย และน้อยมาก ตามที่ปรากฏจากการสำรวจในคะแนนเฉลี่ยของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของ หน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ โดยอ้างอิงจากเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน การรับรู้ของผู้มีส่วนได้เสียภายใน(Internal Integrity and Transparency Assessment IIT) ในหัวข้อ ๑๐, ๑๑, ๑๔ และ ๒๑ แต่อย่างไรก็ตามพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพหุมิติชอบ เป็นพฤติกรรมที่ส่งกระทบต่อ เทศบาลตำบลปากน้ำหลังสวนในระดับสูงและสูงมาก ฉะนั้นแม้ว่าการวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงของพฤติกรรม ที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพหุมิติชอบจะอยู่ในระดับปานกลาง แต่ยังคงต้องมีการเฝ้าระวังและมีมาตรการ เพื่อส่งเสริมให้ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง รวมถึงบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดเทศบาลตำบลปากน้ำหลังสวน ตระหนักและมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพหุมิติชอบให้ครอบคลุมและทั่วถึงมาก ยิ่งขึ้น เพื่อร่วมสร้างแนวทางและมาตรการในการดำเนินการสร้างจิตสำนึก พฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตทุกรูปแบบ

แนวทางการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการ

๑. ควบคุม กำกับดูแล หรือปรับปรุงขั้นตอนให้ข้าราชการ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ให้ปฏิบัติตามระเบียบ หลักเกณฑ์และแนวทางที่ถูกต้องอย่างเคร่งครัด

๑.๑ ให้มีเจ้าหน้าที่ด้านกฎหมายผู้รับผิดชอบด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ให้จัดทำรายงานสรุป จัดซื้อจัดจ้างประจำปี และประจำปี เสนอให้หัวหน้าส่วนราชการรับทราบทุกครั้ง

๑.๒ ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง รับรองถึงความไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้เสนองานในการจัดซื้อจัดจ้าง

๒. ควบคุม กำกับดูแล หรือปรับปรุงขั้นตอนให้ข้าราชการ บุคลากรของเทศบาลตำบลปากน้ำหลังสวน ปฏิบัติตามมาตรการเพื่อป้องกันการทุจริตอย่างเคร่งครัด แนวทางขั้นตอนการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต อย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต ดังนี้

๒.๑ ให้ข้าราชการ บุคลากรของเทศบาลตำบลปากน้ำหลังสวน ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ตามมาตรการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม มาตรการส่งเสริมความโปร่งใสการจัดซื้อจัดจ้าง มาตรการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริต มาตรการป้องกันการรับสินบน และมาตรการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจ

๒.๒ กำกับดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากรของเทศบาลตำบลปากน้ำหลังสวน ปฏิบัติตาม คู่มือการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

๓. ควบคุม กำกับดูแลให้ข้าราชการบุคลากรเทศบาลตำบลปากน้ำหลังสวน ปฏิบัติตามนโยบาย เกี่ยวกับความโปร่งใสการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

๔. เผยแพร่ให้ความรู้แก่ข้าราชการและบุคลากรเกี่ยวกับการกระทำและพฤติกรรมที่เป็นความผิดทางวินัยของข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง รวมถึงบุคลากรทางการศึกษา

๕. เพิ่มมาตรการการรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์การกระทำผิดทางวินัย ทางปกครอง หรือกฎหมายอื่นใด อันอาจนำไปสู่การป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพหุมิติชอบให้ครอบคลุมและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น